

Ostrava

Senior expres jezdí i za hranice města

Speciální taxíky pro seniory starší 74 let v Ostravě-Porubě mají za celých osmnáct měsíců už přes 1 500 uživatelů. Měsíčně absolvují 275 jízd a najezdí 1 700 kilometrů. Nově mohou tuto službu lidé využít i k cestě za hranice města, a to do Vřesiny, kam se přestěhoval lékař, jehož klientelu tvořili hlavně senioři z Poruby. (les)

Moravskoslezský kraj

Testy ze slin nabízí více laboratoří

Lidé s podezřením na koronavirus, kteří chtějí test ze slin, mají v kraji na výběr. Po ostravské laboratoři společnosti AGEL a nemocnici v Ostravě-Vítovicích, kde sliny vyplivují do zkumavky lidé odeslaní na PCR test lékaři, již totéž nabízí i nemocnice v Novém Jičíně a Podhorská nemocnice Bruntál. S podobným testováním koronaviru nyní v kraji začíná také laboratoř Spadia Lab, která používá mírně odlišnou metodu: zkumavku a tampon. (les)

Ostrava

Pár kakadu v zoo má první mládě

Zoologická zahrada v Ostravě se těší z dalšího cenného přírůstku. Pár kakadu palmového chovaný od roku 2013 tam odchovává své první mládě. Vylíhlo se už 9. listopadu, ale teprve na konci letošního ledna opustilo hnízdní budku. Kakadu palmový je pozoruhodný papoušek. Má černé peří, na hlavě vysokou chocholku a červené neopeřené líce, které při rozrušení mění intenzitu zbarvení. (les)

Svinov zůstane rozkopaný. Za to se dočká kvalitnější vody

OSTRAVA Obyvatelé ostravského obvodu Svinov, kde loni v březnu začala rekonstrukce téměř pěti kilometrů kanalizačních a vodovodních sítí za 70 milionů korun, se budou muset s rozkopanými ulicemi potýkat ještě dlouho. Velká vodohospodářská stavba, která pokračuje podle harmonogramu, je totiž naplánovaná až do května 2022.

Poté by se měla zlepšit kvalita pitné vody i životního prostředí, ubude zápachu a ulice získají nový povrch. A čistější budou i vodní toky.

„Hotová je asi třetina prací za 22 milionů korun včetně jedné ze dvou nových čerpacích stanic. Letos je v plánu rekonstrukce kanalizace v ulicích Bratří Sedláčků, Hrabušské, Hečkova, Krůčkova, Králka a vodovodního řádu v Axmanově ulici. Stavět se bude druhá čerpací stanice. Celý projekt řeší havarijný stav odkanalizování této oblasti,“ uvedla investiční náměstkyně primátora Zuzana Bajgarová.

Podotkla, že po dokončení prací bude na ústřední čistírnu odpadních vod napojeno 122 nemovitostí. Splaškové vody už z nich nepotečou do vodotečí. V rámci této i navazujících stavebních akcí město postupně zruší i všechny čtyři volně vypustě, které jsou nyní ve Svinově. Cílem je, aby nevyčištěné a zápachující splašky v budoucnu už nevytékaly do Poruby a Mlýnky. (les)

Foto: Alexandr Satinský, MAFRA

Báňský výzkumník Radovan Kukutsch Hornictví umírá zaživa

Josef Gabzdyl
redaktor MF DNES

Rozhožčení cítí Radovan Kukutsch při sledování rychle mizejícího hornictví z kraje. Právě tomuto oboru, byt z výzkumné stránky, zasvětil svůj profesní život. Věnuje se mu i ve volném čase, když už čtrnáct let provozuje specializovaný web zdarbuh.cz a podílí se na vytvoření hornického muzea v Horním Městě u Rýmařova.

„Líbí se mi svět schovaný pod zemí, má to jistý půvab,“ říká 40letý muž, který rovněž sbírá předměty spojené s hornictvím.

Pocházíte a žijete v Petřvaldu, to jste asi měl hornictví hodně kolem sebe?

To víte, že ano, rodiče i prarodiče pracovali přímo v hornictví nebo v souvisejících profesích. Například babička byla zdravotní sestrou u závodního lékaře na Dole ČSA, otec s dědou na tomto dole přímo pracovali. A když se někdy šlo na návštěvu, takřka pokaždě se mluvilo o tom, co nového na šachtě.

Proč jste se v roce 2007 rozhodl pro založení hornického webu?

Když jsem na Vysoké škole báňské dělal doktorát zabývající se technickou likvidací dolů, tak jsem zjistil, že není pořádně kde najít potřebné informace. Bylo zajímavé, že o dolech, které zmizely před pár lety, bylo prakticky nemožné něco dohledat. Nyní už je web v zajímavých koležích a občas změni svou podobu.

Jeho název Zdar bůh se asi hodně nabízel...

Jak se to vezme. Původně jsem chtěl doménu hornictvi.cz, ale ta už byla zaregistrovaná a obsazená. Tak jsem zkoušel zdarbuh.cz a k mému překvapení tato doména byla volná.

Jaké máte ohlasy?

V drtivé většině pozitivní, mnoho lidí je rádo, že se na hornictví nezapomíná, a web ukazuje, čím vším si nejen tento kraj z tohoto pohledu prošel. A pokud se objeví negativní hlasy, většinou jde o někoho z ekolo-

logů, ze zelených. Také mě občas někdo obviní, že vyzdvihuji minulý režim, ale to je absolutní nesmysl. Vše je popisováno jen z odborného, případně historického hlediska, nikdy z politického.

Neudělali právě komunisté pro hornictví takzvanou medvědí službu, když ho výrazně preferovali ve stylu rčení Já jsem havíř, kdo je více?

Určitě to byl režim vysoce orientovaný na těžký průmysl, k čemuž nutně potřebujete suroviny. A vzhledem k tehdejšímu centrálnímu plánování a ideologii nebylo myslitelné dovážet ze západních zemí. Avšak máme teplo, svítíme, jezdíme auty.... Mnozí to berou jako samozřejmost, ale odněkud

Dokonce tady byli zahraniční poradci, kteří doporučovali zavřít celý revír.

energii a zdroje musíme vzít. Komunisté hornictví jistě protežovali, ale byl jsem v mnoha dolech po celé Evropě, v Asii, v Austrálii a mnohde je hornictví odvětví, na kterém stojí celá ekonomika. A určitě se nedá mluvit o komunistických zemích, naopak to jsou vyspělé země.

Co podle vás uhlí tomuto kraji dalo a vzalo?

Díky nalezání uhlí existuje kraj, jak ho dnes známe. Ostrava by bez toho možná byla ve velikosti okresního města, nikoliv třetí největší v republice. Jistě měl tento růst i negativní efekty, třeba přišli lidé z různých koutů republiky, bez vztahu k regionu.

Když se posuneme do doby po roce 1989, stačilo pár let a zavřely se prakticky všechny ostravské doly. Bylo to nutné?

Hovořil jsem s pamětníky i četl různé dokumenty i studie a bohužel

myslenka konzervace některého z dolů, tedy netěžit a udržovat na lepší časy, se vůbec neuplatnila. Dokonce tady byli zahraniční poradci, kteří doporučovali zavřít celý revír i s Karvinskem a nic neřešit. Mnohdy se z dolů nevyklízelo vůbec nic a ze dne na den se zavřelo vše. Jak ukázal čas a jak vysoko byly ceny třeba koksovatelného uhlí, tak určitě některé doly mohly fungovat déle. Chtělo to jen se na tuto problematiku dívat z dlouhodobého hlediska.

Jak hodnotíte současnost, kdy se razí rychlý útlum i na Karvinsku?

Je mi z toho hodně smutno. Hornictví tady umírá zaživa. Bohužel od doby Bakaly, kdy se mimo firmu prokazatelně vyvedlo velké množství finančních prostředků, které dnes chybějí, se navíc z problému stala politická věc, což se s OKD už táhne jako červená nit. Kdyby byla ochota nalít do OKD peníze, pár let to tady mohlo fungovat a mezitím se chystat na definitivní tečku. Být připraven, říct lidem, dál to bude tak a tak.

Přijde vám to tedy moc rychle?

Pokřivená dotační politika, emisní povolenky a další nápadky Evropské unie toto odvětví ničí, jinak by bylo zcela konkurenceschopné. Přitom to, na čem si EU ekologicky tak zakládá, zbytek světa vůbec neřeší. Když se na problém podíváme globálně, tak to, co my na oxidu uhličitým ušetříme, tak jihovýchodní Asie vyprodukuje za pár týdnů. Stavějí se tam desítky uhelných elektráren, těžba uhlí neklesá. Také doprava uhlí do Evropy loděmi, které produkují neskutečné emise a plují přes půlku světa, EU netrápí. Proč?

Takže si myslíte, že doly na Karvinsku končit ještě nemusely?

Jsem přesvědčen o tom, že by stačily dvě až čtyři miliardy korun a mohly se prohloubit Lazy a Důl ČSA, kde ještě leží zásoby kvalitnějšího koksovatelného uhlí. A vyplatilo by se to. Takhle necháváme pod zemí hodně uhlí, ke kterému se už nikdy nedostaneme. Navíc z Horního zákona, kde se jasně píše o hospodářsky účelném vydobytí ložiska, dělá stát jen cár papíru.

Profil

Radovan Kukutsch

- Narodil se v roce 1980, žije v Petřvaldu na Karvinsku.
- Vystudoval havířovské gymnázium, poté absolvoval Vysokou školu báňskou – Technickou univerzitu Ostrava, kde získal i doktorát.
- Pracuje jako vědecký pracovník na oddělení geomechaniky a báňského výzkumu v Ústavu geoniky Akademie věd ČR (bývalý Hornický ústav Ostrava).
- Od roku 2007 vede web o hornictví Zdarbuh.cz, sbírá předměty spojené s hornictvím a podílí se na vytvoření hornického muzea v Horním Městě u Rýmařova.

Obejde se kraj bez uhlí?

To je další problém evropské zelené cesty, která však má řadu mezer. Uhlí zrušíme a stále nevíme, co bude potom. Vezměte si příklady z poslední doby, jak Rakousko zabránilo blackoutu jen díky energií od nás a ze Slovinska. Švédsko žádalo občany, aby méně spotřebovaly elektrinu, protože má výpadky. Z nás se do pěti let stanou dovozci elektriny, když nyní jsme jejich vývozci. Náš kraj není na dobu bez

Přitom to, na čem si EU ekologicky tak zakládá, zbytek světa vůbec neřeší.

uhlí připravený zatím vůbec. Například hutě budou uhlí potřebovat dále, jen ho začnou dovážet. Otázkou je, za jakou cenu, když tady bude chybět konkurence v podobě OKD.

Co tedy doporučujete?

Hlavně by se nic nemělo řešit zbrkle, ale jasně si říci, co tady chceme. A měli by to řešit odborníci a velké slovo by měli mít lidé z našeho kraje, protože z Prahy ten problém vy-

padá jinak, než jaký je ve skutečnosti. Bude nutné, aby Karvinskem protékly miliardy korun, a to by měla být záležitost státu a snad i evropské pomoci, protože žádný investor není tak silný. Často jezdím do Polska a tam mají například v získávání evropských prostředků mnohem pružnější přístup.

A jak by se mělo postupovat v případě rušených dolů?

Určitě by bylo vhodné zachovat těžní věže jako svědky minulosti. A jako možné pilíře pro rozvoj turismu, ostatně kromě kostelů tady nic staršího není. Musíme si také uvědomit, že pod nohama máme velký geotermální zdroj plus metan. A v podstatě hotovou infrastrukturu. Nápady jsou, třeba náš ústav s tuzemskými i zahraničními partnery podával projekt na výrobu elektrické energie v jámách. Rozhodně bych nepospíchal se zášepem jam, protože pak už nemáme moc co řešit. Znovuotevření je pak možné teoreticky, nikoliv prakticky a už vůbec ne ekonomicky. Ještě bych měl jednu vizi...

Povídejte...

Určitě by se mohlo využít dolů i pro turistiku a doslova trhákem by bylo fátarlné muzeum do hloubky 200 či 300 metrů. Bez diskuzí by to bylo náročné, protože provozovatel musí splnit všechny bezpečnostní předpisy, udržovat větrání, provádět revize jam a jiné činnosti, ale když to jde v Polsku nebo v Německu, proč by to nešlo i u nás? Kraj by tak neměl jinde v republice konkurenci a zájem by jistě byl veliký. Devadesát devět procent lidí netuší, jak to v dole ve skutečnosti vypadá.

A nemůže být regionu nakonec za desítky let bez hornictví lépe? Třeba v Německu se takové regiony podařilo proměnit.

Je to možné, ale to předpokládá, že se na Karvinsku bude výrazně investovat, což se nyní vůbec neděje. Ve zmiňovaném Německu do těchto regionů nasypali neuvěřitelné množství peněz. Jak jsem řekl, nutné je lidem tady zajistit dobrou práci se slušným výdělkem. A určitě budu rád, když se na hornictví, které tady více než dvě staletí utvářelo celý region, nezapomene.